

Előzetési ár:

Egész évre 6 ft
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 ft 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
Jutányosan közöltek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Gromon ut 8 sz. n.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, és csütörtök
reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVÉDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.
Gromon utca 8. szám.

Pancsova az örvény szélén.

Ha valahol úgy hazánkban felette nagy jelentősége van a vasúti tarifa-politikának. A vasminister annak idején lángelméje hatalmával a vasúti tarifa politikát használta eszközként mindazon hátrányok megszüntetésére, a melyek a vámterület közösségéből hazánk közgazdaságára háromlottak. A minimális tarifafételek csekélysege ellensúlyozta a vámtételek magas voltát.

De nem szándékunk a nagy államférfi általánosan ismert és méltányolt alkotásainak bámulatában elmerülni.

Vasúti tarifa kovályog bennünk, mert arra a sajnos tapasztalatra jutottunk, hogy szűkebbkörű otthonunknak Pancsova városának létét, jövőjét veszélyeztetik annak a helyi érdekű vasútnak a díjszabásai, a mely vasútnak úgy a magasabb közgazdasági érdek mint a környező vidék szempontjából Pancsova érdekeit szolgálni vagy legalább is meg nem károsítani volna a rendeltetése.

Mielőtt tovább mennénk, meg kell azonban jegyeznünk, hogy a vasút által a városra háruló veszedelemnek nem csak a vasúti tarifák, hanem maga a város is az oka.

Lássuk első sorban illetve vázoljuk a bajt és azután kutassuk annak szűkkebléséből és rövidlátásból származó okait.

A „Torontáli helyi érdekű vasútnak” díjszabása ugyanis határozottan és nyiltan a saját vidékünk forgalmának tisztán Nagy-Becserekre felé való irányítását célozza és már most oda juttatott bennünket, hogy majdnem visszakívánjuk azokat a boldog időket, a melyekben vasúti sinektől érintetlen szűz talajon mászkáltunk a vagy talyigáinkon boldogan és gondtalanul koscsikáztunk.

De szóljanak a tények: Franzfeld Pancsovától 11 kilométernyi N. Becskerekre pedig 63 kilométernyi távolságra van és ezért mégis Franzfeld nyers terményeit a múlt évben nem Pancsovára, hanem N. Becskerekre szállította, mert daczára a hatszoros távolságnak ezt így érdekeinek sérelme nélkül sőt haszonnal olcsóbban tehette.

A bajt tetézi azon körülmény, hogy az utóbbi időben megnyitott Szécsány-Alibunári vonal szintén ezen irányzatot célnak szolgálatába szegődött és így ismét egy nagy és gazdag vidék, — mely eddig Pancsovát tekintette

úgy termékei alárusítását mint szükségleti cikkek beszerzése tekintetében hagyományos és természetes piacának, — városunkra nézve veszendőben van.

A baj ugyan még eddig érezhetően nem köszöntött be, a téli forgalom csekély voltánál fogva, de tavasszal Hannibal okvetlenül megjelenik kapuink előtt.

És most következik a matematika, a mely nem szokott bókolni, hanem rendszerint goromba igazságot vág arczulusapásként az érdekelt elé.

A forgalom megoszlásának csomópontja a két vasutat összekötő Alibunár. A torontáli vasutak Alibunártól N. Becskerekre a hajóbarakva, — a raktárház közvetítésével — 23 krajczárért szállítják a gabonát és ezen díjtételben már benne vannak: a vasúti mérlegdíj, kövezetvám, átrakodási költségek és nyolcz napi használati költségek. Ezen díjmentes zsák. Ezen a Pancsovára való szállítás a mellékköltségekkel 28 krajczár-ra rúg, a mi a drága átrakodási költségeknek tulajdonítandó. Különb az árvetés a következőkben mutatja a 28 kros tétel alakulását: vasúti fuvardíj 18 kr., mérlegdíj 1 kr., kövezetvám 1 kr., átrakodás 6 kr. zsákfuvar és kölcsöndíj 2 kr. És itt ne feledjük azt, hogy daczára a magasabb díjtételnek a kényelem rovására menő és önköltségen történő átrakodással kell a kereskedőnek számolnia. Magától értetődik, hogy a Szécsány-Alibunári vonalnak Becskerekhez közelebb és így Pancsovától távolabb eső állomásai (pl. Ilánca, Jarkovác, Kevi-Szöllös stb.) még kedvezőtlenebb díjtételekkel szállíthatnak Pancsovára.

Ime a tények és mi ezeknek a következménye?

Egy város, melynek polgárai annak a forgalomnak az emlőin táplálkoztak eddig, melyet vidéke nyers termékeinek idehozatala idézett elő, létérdekeiben támadtatik meg. Polgárai elesnek jövedelmüktől, kereskedőink ma — holnap jobb hazát lesznek kénytelenek keresni, mert nem csak nyeres termény forgalmának megszűnését jelentik a tények, hanem maguk után vonják annak a vásárló közönségnek elvesztését is a mely eddig terményeit itten értékesítve bevásárlásait is itt eszközölte.

A csapás tehát az üzletvilág minden rétegére hat ki. Ehhez járul még a város jövedelmének csapánása is első sorban a azon illetékek elvesztése folytán, melyeket az idegenek különböző czimeken fizettek, másodsorban polgárai adózó képességének hanyatlásából kifolyólag.

És most lássuk e bajnak okait! —

A város — ha csak nem akar teljesen tönkremenni, kénytelen lesz megtenni azt, a mit meg kellett volna tennie a város érdekében már régen, hogy t. i. vagy a vasúttal köt egyezséget, vagy pedig szerződési viszonyba lép az „országos raktárházak részvénytársasággal” itten felállítandó átrakodó raktárak felépítése céljából, mert az képes a forgalmat megosztani a két város között a kilométernyi távolság és a természetes fekvésnek legmegfelelőbbben.

Tagadhatatlan, hogy ez anyagi áldozatokat követel a várostól, de ezen anyagi áldozatok elejét veszik a megsemmisítéssel fenyegető különben okvetlenül bekövetkező károknak. A mi az anyagi áldozatot illeti, józan számítással beláthatjuk, hogy p. o. az a 200,000 métermázsa gabona forgalom, melyet az új vasútak előreláthatólag évenként legalább elvonnak majd városunktól itt marad illetve szállítása a jövőben is erre felé irányítatik: akkor eltekintve a polgárok jövedelme megrövidülésének megakadályozásától, maga a város továbbra is birtokában marad annak a 4000 ft. évi jövedelemnek, melyet 200,000 métermázsa után kövezet — és kivitelvám czimén beszed.

Ha a város ezen jövedelemnek megfelelő tőkét vesz fel az átrakodási forgalom létesítésére kölcsönképen, igaz hogy e 4000 frtot eme kölcsön kamatainak fedezésére kell fordítania és így nem fordíthatja azokra a czélokra, a melyekre eddig használta, de viszont meg kell gondolni azt is, hogy ha a 200,000 métermázsnál nagyobb forgalom elesik, akkor a 4000 ft jövedelem is elmarad. Sőt csak is így remélhető, hogy idővel Pancsova még részben a verseczi forgalmat is ide terelheti és minden esetre e befektetés által egy örök időkre terjedő biztosítékát találna forgalmi érdekeinek megóvásának.

Jó lesz tehát cselekedni mihamarabb, mert minden óranyi késedelem óriási kár.

H I R E K.

— **Huszonöt év óta püspök.** Németh József izauropolisi fősz. püspök az idén üli meg püspökké szentelésének huszonötödik évfordulóját. A kitünő főpapot ez alkalomból nagy ovációban készült részesíteni a csanádi papság. Németh József püspök 1831. április 20-án született Szegeden. Aldozárrá 1854. augusztus 24-én szentelték. Az izauropolisi püspökségre 1874. január 16-án praekonizálták és püspökké április 19-én, születése negyvenharmadik évforduló napján szentelték. 1884-ben pedig püspöki vikárius lett.

— **Uj aljegyző.** Égi Kálmán, ki a pécsi törvényszéktől lett hozzánk áthelyezve megérkezett s hivatalát már a járásbírósnál el is foglalta. A hivatalos esküt tegnap tette le.

— **Halálozás.** Tegnap délután halt meg hosszas szenvedés után 60 éves korában Haisser József városunk közigazgatási életének egyik legtevékenyebb tagja. Ő volt vidékünkön sőt mondhatni hazánkban azon első egyike, kik a filoxera pusztításait az amerikai szőlőfajokkal próbálták ellensúlyozni. Uttörő volt a szőlő nemesítés terén. Oriási anyagi áldozatokkal tett kísérleteket a nemesítés különböző módjaitól és fáradozásának lett a sikere. Az ő érdeme az is, hogy ma városunknak szőlőnemesítéssel foglalkozó számos munkása van, kik vagy az ő telepén vagy a vezetése alatt állott gazdasági egyesület kertjében rendezett tanfolyamokon sajátították el ezen ügyességet annyira, hogy nemcsak vidékünkön, hanem még Szerbiában is szívesen foglalkoztatják őket. A szakirodalomban is jó hangzása a neve. Mint szerzőn vezetett szőlőtelepén úgy hazai, mint külföldi szaktekintélyek nem egyszer fordultak meg. Gazdasági egyesületünk melynek sok éven át elnöke, is ő virágoztatta fel. Működésének áldásos volta hálás emlékezetben marad. Temetése hetfőn délután 3 órakor lesz a rom. kath. egyház szertartásai szerint.

— **Kereskedelmi esti szaktanfolyom megnyitása.** Régebben hírt adtunk már arról hogy a helybeli felső kereskedelmi iskola tanári kara kérelmezte a vallás és közoktatásügyi minisztériumnál miszerint a felnöttek részére szaktanfolyamot állíthassanak fel. Mint örömmel értesülünk ezen tanfolyam felállítását a közokt. miniszter engedélyezte. Ezen engedélyezés alapján a tanfolyam már e hó 15-én megnyílik s 16-án megkezdődnek az előadások. Már eddig és szép számban, 26-an jelentkeztek a tanfolyamban való részvételre. Ez úttal és felhívjuk az érdeklődőket, hogy minél hamarabb sziveskedjenek beiratkozni már e hó 8-án délután 3 órakor tartandó értekezleten (a polg. és felső kereskedelmi iskola tanácstermében) megjelenészenek.

— **A járvány bizottság tegnap ülést tartott,** melyben — tehintettel arra, hogy most már a járvány annyira veszélyessé fajult, hogy legtöbb megbetegedés halálos kimenetelű — elhatározta hogy az összes iskolákat még 14. napig zárva tartja.

— **Hírek a népkönyha egyesületből.** A népkönyha egyesület választmánya és hölgybizottsága Jablonsky Miklós főszolgabíró elnökle alatt tegnap gyűlést tartott melyben elhatározta hogy a népkönyhat az idén csak akkor nyitják meg ha az iskolák is megnyitják, mivel a népkönyha megnyitása, tekintettel hogy ott a legszegényebb néposztály gyermekei jönnek össze csak tovább terjesztene az amúgy is az egész várost inficiáló ragályt. Egyben azt is elhatározta az egyesület hogy saját alapja javára nagyobb szabású műkedvelői előadást és előképeket rendez. E végből rendező bizottságot alakított mely, már a napokban megkezdte működését. — Az estély január 28-án lesz megtartva.

— **Hőfűtés.** Oly nehezen vártuk a telet s most már szeretnénk megszabadulni tőle. Az igaz hogy tulságos komolyan is kezdte hirtelen. A táviró minden felől hőfűtésről ad hírt. Vonat akadályok napi renden vannak. Nálunk is a Versecz és Kubin felé közlekedő vasutak minden nap közlekedési akadályokkal küzdöttek a hét végén. Versecz felé három napig nem lehetett utazni. Az utasokkal megtelt vonat esőtől-őzökön Róvádfalun tje-

lizett a nyílt pályán. A posta összeköttetés is megakadt, Kénytelenek voltak oriasi késéssel kocsin továbbítani a Verseczi postát Pancsovára és viszont. Most már örömmel jelenthetjük hogy megszűntek az akadályok és az útas és posta forgalom zavartalanul bonyolítottatik le.

— **Meleg vacsora a katonáknak.** Bécsben — mint lepuaknak írják — állítólag már napok óta meleg vacsorát kapnak a katonák. Hihetetlenül hangzik a hír, mert még csak egy-két éve, hogy felmerült ez a terv a katonai vezető körökben, már pedig a hadseregben az e fajta ujjtás, amely az emberanyag sorsának a javítására s nem valami újabb öldöklő szerszám beszerzésére való, sok-sok évenek az eredménye szokott lenni. Egy bécsi könyvnyomtatásos lap jó forrásból szerezte ezt az értesülést. A legénység felváltva fekete kávéval és kenyérral, vagy meleg levest kap, kétszer hetenként konzerv, illetőleg tézsa jár ki a katonáknak.

— **Összeíró bizottság.** A törvényhatósági bizottság a f. hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlésén az esküdtbírósgokról szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott ministeri rendelet értelmében kiküldendő összeíró bizottságba beavasztotta: Fa. Istvánt, Graff J. Pált, dr. Marjanovics Pált, Pavlovics Miklóst, dr. Radda Ignácot és Stojsics Jánost.

— **Közgyűlés.** A pancsova petrovozellői vasút részvénytársaság Pancsován folyó hó 24-én délután közgyűlést tart. A közgyűlés egyedüli tárgya az igazgatósági tagok megválasztása. Felhívjuk rá az érdekeltek figyelmét.

— **Anyakönyvi statisztika.** A múlt évben a helybeli anyakönyvi bejegyzések tanúsága szerint született összesen 572 gyermek, — meghalt összesen 620 személy. Vallás tekintetében a születések és halálozások a következőkben oszlanak meg:

	Született:	meghalt:
Rom. kath.:	220	223
Gör. kel.:	241	316
Ág. evang.:	59	45
eváng. reform.	32	26
izraelita	18	10
felekezet nélküli	2	—

A rom. kath.-nál tehát 3, a gör. kel.-nél pedig 75 halt meg több mint a mennyi született. — **Nemzetiség szerint a születések és halálozások így alakulnak:**

	Született:	meghalt
Magyar:	76	62
német:	255	242
szerb:	241	316

Szaporodás tehát csak a magyaroknál, és németeknél volt, míg a szerbeknél, 75-tel több a halálozások száma a születésekenél. — Az elmúlt 1898 évben a házasságkötések összes száma 137. — Ezek közül, vallás tekintetében, oly esetek a melyekben, mindkét házastul fél egy és ugyanazon vallást követte 110 eset fordult elő és pedig rom. kath. 36. gör. kel. 64 ágost evang. 6 és izraelita 4. — Vegyes házasság volt 27; és pedig: katolikus és lutheránus között 12, katolikus szerb 8, katolikus—református 2, lutheránus—görög kel. 2, izraelita és gör. kel. 1. végül lutheránus és reform. 2. eset. — **Nemzetiség szerint a házasság kötések a következőképen alakulnak:** — Legtöbb házasság kötött tiszta szerb vagyis 64, — tiszta német: 35, tiszta magyar 16, végül izraelita 4. — Vegyes nemzetiségi házasság aránylag kevés volt és pedig magyar—német között 7, szerb német közt 9 szerb—izraelita közt 1 és horvát—tót között 1 esetben. — A házasság kötések száma az elmúlt évben mindenesetre örvendesebb haladás mutat mint a szaporodási statisztikának, mely szerint az egész országban egy város oly nagy mértékben nem fogyott mint Pancsova.

— **Helyrelgazítás.** Múlt számunkban tévesen referáltunk arról, hogy az 5 napi, érvényes bíró határátkelési igazolványokat az után a főkapitány fogja kiadni. Illetékes helyről vett értesülünk szerint ezután is csak a polgármesteri hivatal fogja az összes határátkelési igazolványokat kiállítani, mit tájékozással ezennel közlünk.

— **Felolvasás.** A továbbköpző tanfolyamon folyó hó 10-én, kedden, Reich Gáborné tart felolvasást a következők themáról: „Leányaink jelleme és a házi nevelés.” Folyó hó 14-én, szombaton, pedig Horváthy Gy. Zs. tanár kezdi meg felolva-

sának cyclusát ily címmel: „A jövő kor-szakai. Az ember fejlődése a tőpöntjans ezt követő h. anyatlá sa sok ezer évszázad mulva.”

24141. szám
tkv. 1898.

II. Végzés árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Bach Mór pancsovai lakos javára 42 frt 89 kr. tőke, ennek 1897. évi november hó 6. napjától járó 6% kamata, 14 frt eddigi 12 frt 45 kr. jelenleg s még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében Zimmermann Károly homolicezi lakos ellen a Homolicez. községben fekvő és a 850 sz. t. kben foglalt ingatlanokból vhtást szenvedett neven álló hány adokra illetve az LX. t.-cz. 156. §-a alapján az egész ingatlanokra és pedig 1) dülő 165. hrsz. I. hold I. oszt. szántóra 168 frt, 2) II. dülő 165. hrsz. I. hold I. oszt. szántóra 117 frt, 4) IV. dülő 165. hrsz. 1070. -öl III. oszt. kaszálóra 60 frt, 5) IV. dülő 165. hrsz. 475. -öl III. oszt. kaszálóra 19 frt, 6) IV. dülő 165. hrsz. 455. -öl III. oszt. kaszálóra 14 frt, 7) hrsz. nélküli 533. -öl III. oszt. kaszálóra 29 frt 8) 21 hrsz. 200. -öl kertre 10 frt 9) 334 hrsz. 200. -öl kertre 25 frt 10) 488 hrsz. 51. -öl kertre 17 frt 11) 678 hrsz. 400. -öl szőlőre 80 frt becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Homolicez község házában 1899 évi január 28-dik napján d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő úgy a tkvi hivatalban mint a Homolicez községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan s kikiáltási áron alól is el fog adatni.
- 3) Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 16 frt 80 kr. 10 frt 20 kr. 11 frt 70 kr. 6 frt., 1 frt 90 kr. 1 frt 40 kr. 2 frt 90 kr. 1 frt., 2 frt., 1 frt 70 kr. 8 frt., készpénzben vagy ovadékképes érték papirokban a kiküldött kezeihez letenni. Pancsova, 1898 évi nov. 15-én.

Jankó,
kir. tvsz. albiró.

21721 sz.
98 tk.

Végzés árverési hirdetmény és feltételek.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság, az előterjesztett kérelem folytán Bach Mór pancsovai lakos javára 100 frt tőke, ennek 1897. évi augusztus hó 15 napjától járó 6% kamata 19 frt 60 kr. eddigi 13 frt 50 kr. jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. § értelmében Csaki Ferencz tor. vásárhelyi lakos ellen a tor. vásárhelyi községben fekvő és a 159 folyt. 2312 sz. tkvben foglalt II. d. 172 hrsz. 6 hold I. oszt. szántó $\frac{1}{8}$ adára 334 frt IV. d. 126 hrsz. 7^{oo} hold I. oszt. kaszáló $\frac{1}{8}$ adára 417 frt 50 kr. III. d. 172 hrsz. 6 hold II. oszt. szántó $\frac{1}{8}$ adára 219 frt 50 kr. 159 hrsz. 1 hold szőlő $\frac{1}{8}$ ad részére 112 frt továbbá az 1881. évi 60 t.-cz 156 §-a alapján a 119 sz. ház és 800. -öl házhelyre egészben 280 frt becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tor. Vásárhely község házában 1899 évi január hó 27. napján d. e. 9. órakor fog megtartatni a következő úgy a tkvi hivatalban mint a Tor, Vásárhely községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1.) Kikiáltási ár a becsár.
- 2.) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
- 3.) Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 33 frt 80 kr. 41 frt 75 kr., 21 frt 95 kr., 11 frt 20 kr. és 28 frtot készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován, 1898 évi október hó 19-én.

Pavlovics,
k. tvszéki bíró.